

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P78

[3616]-301

S.Y. B.Sc. (Sem. - III)

HOME SCIENCE

Food Science & Nutrition

(Paper - 9)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Draw the diagrams wherever necessary.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten questions. (In 1 or 2 sentences or in **20** words each): **[20]**

- i) Give the names of chemical leavening agents.
- ii) Write the components of egg shell.
- iii) Write the composition of fat and oil.
- iv) Meaning of batter.
- v) Names of nutrients available in cereals.
- vi) What is derived protein?
- vii) What is cultured milk?
- viii) Give the names of essential amino acids.
- ix) Write the types of milk processing.
- x) What is the yogurt?
- xi) Biological leavening agents.
- xii) Which nutrients available in fish?
- xiii) Mention the chemical composition of protein.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 questions. (In 5 or 6 sentences or in **50** words each): [20]

- i) What is cheese?
- ii) Draw the structure of egg.
- iii) Composition of any one dairy product.
- iv) Composition of fats and oils related products.
- v) What is the low cholesterol egg substitutes?
- vi) Toxic constituents of pulses.
- vii) Mention the uses of egg in cookery.

Q3) Answer any 3 questions (In 25 to 30 sentences or in **200** words each): [30]

- i) Write the composition of egg.
- ii) Nutritive value of milk.
- iii) What is the fish by products?
- iv) Discuss on non-enzymatic browning.
- v) What is deterioration and antioxidants of fat?

Q4) Answer any 2 questions (In 50 to 60 sentences or in **500** words each): [30]

- i) Explain the changes in milk during processing and storage.
- ii) Discuss on food groups and the nutrient contributed by each group to the diet.
- iii) Discuss in detail on chemically and biologically leavening products.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P78

[3616]-301

S.Y. B.Sc. (Sem. - III)

HOME SCIENCE

Food Science & Nutrition

(Paper - 9)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) कोणत्याही 10 प्रश्नांची उत्तरे द्या. (1 किंवा 2 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 20 शब्दांत): [20]

- रासायनिक आंबवणकारक घटकांची नावे लिहा.
- अंड्याच्या कवचातील घटकांची नावे लिहा.
- तेल व तुपाचे संघटन लिहा.
- बॅटरचा अर्थ लिहा.
- तृणधान्यातील पोषकतत्वांची नावे लिहा.
- उत्पादित प्रथिने म्हणजे काय ?
- कल्चरड् मिल्क म्हणजे काय ?
- आवश्यक तिक्तांम्लांची नावे लिहा.
- दुधावरील प्रक्रियांची नावे लिहा.
- योगर्ट म्हणजे काय ?
- जैविक आंबवणकारक व फुगवणकारक घटक म्हणजे काय ?
- मास्यांमधील पोषकतत्वांची नावे लिहा.
- प्रथिनांचे रासायनिक संघटन लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 2) कोणत्याही 5 प्रश्नांची उत्तरे द्या. (5 किंवा 6 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 50 शब्दात): [20]

- i) चीज म्हणजे काय ?
- ii) अंड्याची रचना काढा.
- iii) कुठल्याही एका डेअरीच्या पदार्थाचे संघटन लिहा.
- iv) तेल व तुपाशी संबंधित पदार्थाचे संघटन लिहा.
- v) कमी कोलेस्टेरॉल असलेले अंड्याला पर्यायी पदार्थ म्हणजे काय ?
- vi) कडधान्यातील विषारी घटक या विषयावर लिहा.
- vii) अंड्याचा पाककलेत उपयोग लिहा.

प्रश्न 3) कोणत्याही 3 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (25 ते 30 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 200 शब्दात):[30]

- i) अंड्याचे संघटन लिहा.
- ii) दूधाचे पोषणमूल्य लिहा.
- iii) मास्यांचे इतर पदार्थ म्हणजे काय ?
- iv) नान-एन्झायमेटिक ब्राऊनिंग वर चर्चा करा.
- v) मेद खराब होणे व प्राणीद्विभवन होणे म्हणजे काय ?

प्रश्न 4) कोणत्याही 2 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (50 ते 60 वाक्यात किंवा 500 शब्दात): [30]

- i) दूधावरील प्रक्रिया व साठवणुकीमुळे होणारे बदल लिहा.
- ii) अन्न गट व आहारातील प्रत्येक गटाच्या पोषण मूल्याबाबत चर्चा करा.
- iii) जैविक व रासायनिक आंबवणकारक व फुगवणकारक घटकांपासून बनविलेल्या पदार्थांवर चर्चा करा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P79

[3616]-302

S.Y. B.Sc. (Sem. - IV)

HOME SCIENCE

Home Management

(Paper - 10)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Draw a diagram where necessary.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten of the following questions. (In 1 to 2 sentences): **[20]**

- i) Elements of Art.
- ii) Colour Scheme's classification.
- iii) Types of flower arrangements.
- iv) Primary and secondary colours.
- v) Points to be considered while selecting furniture.
- vi) Definition of housing.
- vii) Home decoration.
- viii) Texture.
- ix) Household furniture.
- x) Monochromatic colour scheme.
- xi) Different shapes of flower arrangements.
- xii) Analogous colour scheme.
- xiii) Factors affecting selection of house.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following questions. (In 5 to 7 sentences): **[20]**

- i) Furniture arrangement for bedroom.
- ii) Properties of colour.
- iii) Housing needs of the family.
- iv) Material used for flower arrangement.
- v) Characteristics of line.
- vi) Use of pattern in interior decoration.
- vii) Shape.

Q3) Attempt any 3 of the following questions. (In 25 to 30 sentences): **[30]**

- i) Curtains and floor coverings.
- ii) Harmony in interior decoration.
- iii) Define & classify colours and write about it's application in interior decoration.
- iv) Different types and shapes of flower arrangements.
- v) Residential furniture for multipurpose room.

Q4) Attempt any 2 of the following questions. (In 50 to 60 sentences): **[30]**

- i) Any two principles of art.
- ii) Any four elements of art.
- iii) Flower arrangements for different occasions.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P79

[3616]-302

S.Y. B.Sc. (Sem. - IV)

HOME SCIENCE

Home Management

(Paper - 10)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही 10 प्रश्नांची उत्तरे द्या. (1 ते 2 वाक्यात):

[20]

- कलेचे मूलघटक.
- रंग योजनेचे वर्गीकरण.
- पुष्प रचनेचे प्रकार.
- प्रथम व द्वितीय श्रेणीचे रंग.
- फर्नीचरची निवड करताना लक्षात ठेवायच्या बाबी.
- निवासाची व्याख्या.
- गृहसजावट.
- पोत.
- घरगुती फर्नीचर.
- एकरंगीय रंग योजना.
- विविध आकारांच्या पुष्परचना.
- समीप रंग योजना.
- घराच्या निवडीवर परिणाम करणारे घटक.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही 5 प्रश्नांची उत्तरे द्या. (5 ते 7 वाक्यात): [20]

- i) शयन कक्षासाठी फर्नीचर.
- ii) रंगाचे गुणधर्म.
- iii) निवास विषयक कुटुंबाच्या गरजा.
- iv) पुष्परचनेसाठी आवश्यक साधनसामुग्री.
- v) रेषांचे गुणधर्म.
- vi) नमूना या कलेच्या मूलघटकाचा गृहसजावटीत उपयोग.
- vii) विभिन्न आकार.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही 3 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (25 ते 30 वाक्यात): [30]

- i) पडदे आणि भूमी आच्छादन (floor coverings).
- ii) गृहसजावटीत संगती या तत्त्वाचा उपयोग.
- iii) रंगाची व्याख्या आणि वर्गीकरण करून गृहसजावटीसाठी रंगाच्या उपयोगाबद्दल सविस्तर लिहा.
- iv) पुष्परचनेचे विविध आकार व प्रकार.
- v) “विविध उपयोग असणाऱ्या खोलीसाठी घरगुती फर्नीचर” – या बद्दल लिहा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही 2 प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (50 ते 60 वाक्यात): [30]

- i) कलेची कोणतीही दोन तत्त्वे.
- ii) कलेचे कोणतेही चार मूलघटक.
- iii) वेगवेगळ्या कार्यक्रमांसाठी केल्या जाणाऱ्या विविध पुष्प रचना.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P80

[3616]-303

S.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE

Extension Education

(Paper - 11)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Draw the suitable diagrams.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten out of following questions in 1 to 2 sentences each: **[20]**

- i) Meaning of Extension Education.
- ii) Individual contact methods.
- iii) Group contact methods.
- iv) Mass contact methods.
- v) Agricultural Extension.
- vi) Posters.
- vii) Flip chart.
- viii) Camera.
- ix) Film strip.
- x) Circular letter.
- xi) Meaning of Vocationalisation.
- xii) Definition of Appropriate technology.
- xiii) Meaning of communication.

P.T.O.

Q2) Attempt any five out of the following questions in 5 to 6 sentences each: **[20]**

- i) Bulletin Board.
- ii) Behaviour Centered Methods.
- iii) Importance of communication in extension programme.
- iv) Job opportunities in human development.
- v) Advantages of exhibition.
- vi) Selection of Appropriate Technology.
- vii) Lecture method.

Q3) Attempt any three out of the following questions in 25 to 30 sentences each:**[30]**

- i) Difference between formal and informal education.
- ii) Channels of communication.
- iii) Vocational scope in Textile Science and Care.
- iv) Job opportunities and scope in Home Management.
- v) Mass communication method.

Q4) Attempt any two out of the following questions in 50 to 60 sentences each: **[30]**

- i) Meaning, classification and uses of different audio-visual aids.
- ii) Define communication process and write about verbal and non-verbal communication.
- iii) Write on any 3 Appropriate Technologies with their advantages and limitations.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P80

[3616]-303

S.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE

Extension Education

(Paper - 11)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[20]

- i) विस्तार शिक्षणाचा अर्थ.
- ii) वैयक्तिक संपर्क पद्धती.
- iii) गट संपर्क पद्धती.
- iv) जनसंपर्क पद्धती.
- v) कृषी विस्तार शिक्षण.
- vi) पोस्टर.
- vii) फलीप चार्ट.
- viii) कॅमेरा.
- ix) चित्रफीत (Film strip).
- x) सक्क्युलर लेटर.
- xi) व्यावसायीकरणाचा अर्थ.
- xii) सुयोग्य तंत्रज्ञान.
- xiii) संप्रेषणाचा अर्थ.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पाच ते सहा वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) बुलेटीन बोर्ड.
- ii) वर्तन केंद्रित पद्धत (Behaviour Centered Method).
- iii) विस्तार शिक्षणात संप्रेषणाचे महत्त्व.
- iv) मानवीय विकास या विषयातील रोजगार संधी.
- v) प्रदर्शनीचे फायदे.
- vi) योग्य तंत्रज्ञानाची निवड.
- vii) व्याख्यान पद्धती.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस वाक्यात लिहा. [30]

- i) औपचारिक आणि अनौपचारिक शिक्षणातील फरक.
- ii) संप्रेषण पद्धतीतील घटक.
- iii) वस्त्रशास्त्र या विषयातील व्यवसायाच्या विविध संधी.
- iv) गृहव्यवस्थापन या विषयाची व्याप्ती आणि रोजगाराच्या संधी.
- v) जनसंपर्क पद्धती.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा. [30]

- i) दृक्श्राव्य साधने म्हणजे काय ते सांगून त्यांचे वर्गीकरण आणि उपयोग या बद्दल लिहा.
- ii) संप्रेषण पद्धतीबद्दल माहिती लिहा आणि मौखिक व अमौखिक संप्रेषणाबद्दल लिहा.
- iii) कोणत्याही तीन सुयोग्य तंत्रांची माहिती द्या व त्यांचे फायदे आणि मर्यादा या बद्दल सविस्तर चर्चा करा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P81

[3616]-401

S.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE

Paper-12 : Textile Science and Care

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Draw the diagrams wherever necessary.*

Q1) Attempt any ten of the following questions in 1 to 2 sentences each: **[20]**

- i) Classify the novelty yarns.
- ii) Methods of machine knitting.
- iii) Synthetic dyes.
- iv) Classification of design.
- v) Characteristics of Satin weave.
- vi) Characteristics of Pile weave.
- vii) Block printing.
- viii) Types of design repetition.
- ix) Natural design.
- x) Yarn count.
- xi) Primary process of handloom.
- xii) Types of fabric printing.
- xiii) Types of yarn.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following questions in 5 to 6 sentences each: [20]

- i) Define various types of yarn used for hand weaving.
- ii) Definition and types of finishes.
- iii) Types and advantages of printing.
- iv) Colour and colour pigments - define.
- v) Points to be considered in design.
- vi) Twill weave.
- vii) Preparation of screen for printing.

Q3) Attempt any three of the following questions in 25 to 30 sentences each: [30]

- i) Write about novelty weave.
- ii) Write on yarn.
- iii) Write on plain and satin weave.
- iv) Write on Mursurising, Brushing and Shearing.
- v) Write on design.

Q4) Attempt any two of the following questions in 50 to 60 sentences each: [30]

- i) Write on yarn construction method.
- ii) Discuss different fabric construction methods.
- iii) Write in brief on colours.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P81

[3616]-401

S.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE

Paper-12 : Textile Science and Care

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) नाविन्यपूर्ण धाग्याचे वर्गीकरण.
- ii) यंत्रावर निटींग करण्याच्या पद्धती.
- iii) कृत्रिम रंग.
- iv) डिझाईनचे वर्गीकरण.
- v) सॅटीन विणीचे वैशिष्ट्य सांगा.
- vi) पाईल विणीचे वैशिष्ट्य सांगा.
- vii) ब्लॉक प्रिंटिंग.
- viii) डिझाईन पुनरावृत्तीचे प्रकार.
- ix) नैसर्गिक डिझाईन.
- x) धाग्याचा क्रमांक.
- xi) हातमागाच्या प्राथमिक क्रिया.
- xii) वस्त्र छपाईचे प्रकार.
- xiii) धाग्याचे प्रकार.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पाच ते सहा वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) हातमागावर वापरण्यात येणारे वेगवेगळे धागे.
- ii) परीसज्जेचा अर्थ व प्रकार सांगा.
- iii) वस्त्र छपाईचे फायदे आणि प्रकारांबद्दल लिहा.
- iv) रंग व रंगकण यातील फरक स्पष्ट करा.
- v) डिझाईनकरिता आवश्यक घटक कोणते.
- vi) टि्वल विणीविषयी आकृतीसह माहिती लिहा.
- vii) प्रिटींगसाठी (छपाई) स्क्रीन तयार करणे.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस वाक्यात लिहा. [30]

- i) नाविन्यपूर्ण विणी.
- ii) धाग्याविषयी संपूर्ण माहिती.
- iii) साध्या व सॅटीन विणींबद्दल लिहा.
- iv) मर्सरायझिंग, ब्रशींग व शिअरींग परीसज्जा.
- v) डिझाईन या विषयावर सविस्तर लिहा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा. [30]

- i) धागा बनावटीच्या पद्धतीविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- ii) कापड बनावटीच्या विविध पद्धतींबद्दल लिहा.
- iii) रंगाविषयी सविस्तर लिहा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P82

[3616]-402

S.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE

Child Development

(Paper - 13) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten of the following questions in 1 to 2 sentences each: **[20]**

- i) Definition of neonatal stage.
- ii) Names of Indoor games.
- iii) Write the live factors in school planning.
- iv) Two characteristics of pre-school child.
- v) Tell the period of Baby hood stage.
- vi) What is play?
- vii) Which are the prespeech forms?
- viii) Write the important factors for Motor development.
- ix) Write short note Reflection.
- x) Write the mental needs of child.
- xi) Definition of child development.
- xii) Write the names of child education centers.
- xiii) What is the Emotion?

P.T.O.

Q2) Attempt any five of the following questions in 5 to 6 sentences each: **[20]**

- i) Write the relation between Teacher and Guardian.
- ii) Write the information on social development in Baby hood.
- iii) Explain the location of Glands in human body.
- iv) Write the needs of pre-school child.
- v) Define need and important of child education.
- vi) What is motor development?
- vii) Explain the definition of play and common play in child hood.

Q3) Attempt any three of the following questions in 25 to 30 sentences each: **[30]**

- i) Explain the common reflection child give to adults.
- ii) Explain the characteristics of baby hood.
- iii) Explain the emotional development in child hood.
- iv) Write the social development of child hood.
- v) Write on scope and development of child development.

Q4) Attempt any two of the following questions in 50 to 60 sentences each: **[30]**

- i) Explain the play centers of child.
- ii) Explain the factors of physical and motor development of child.
- iii) Write on neonatal stage (in descriptive).

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P82

[3616]-402

S.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE

Child Development

(बाल विकास)

(Paper - 13) (Semester - IV)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[20]

- नवजात अवस्थेची व्याख्या सांगा.
- घरातील खेळ कोणते त्याची नावे सांगा.
- शालेय नियोजनातील सजीव घटक लिहा.
- पूर्व शालेय बालकाची दोन वैशिष्टे सांगा.
- शैशव अवस्थेचा कालावधी सांगा.
- खेळ म्हणजे काय ?
- वाचापूर्व रूपे कोणती ते सांगा.
- कारक विकासातील महत्वाचे घटक कोणते ते लिहा.
- प्रतिक्षिप्त क्रिया म्हणजे काय ?
- बालकाच्या मानसिक गरजा कोणत्या ते लिहा.
- बालविकासाची व्याख्या लिहा.
- बालशिक्षण केंद्राची नावे लिहा.
- भावना म्हणजे काय ?

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पाच ते सहा वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) शिक्षक व पालक यांच्या मधील परस्परपुरक संबंध लिहा.
- ii) शैशव अवस्थेतील बालकाचा सामाजिक विकास कसा होतो ते लिहा.
- iii) मानवी शरीरातील आंतरस्रावी ग्रंथींचे स्थान यावर माहिती लिहा.
- iv) पूर्वशालेय बालकांच्या गरजांचे वर्णन करा.
- v) बालशिक्षणाची गरज आणि महत्त्व सांगा.
- vi) कारक विकास म्हणजे काय ?
- vii) खेळाची व्याख्या सांगून बाल्या अवस्थेतील सामान्य खेळ स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस वाक्यात लिहा. [30]

- i) बालकाकडून दिल्या जाणाऱ्या प्रतिक्रियांचे स्पष्टीकरण द्या.
- ii) बाल्या अवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- iii) बाल्या अवस्थेतील भावनिक विकास स्पष्ट करा.
- iv) बाल्या अवस्थेतील सामाजिक विकास स्पष्ट करा.
- v) बाल विकासाची व्याप्ती आणि विकास स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा. [30]

- i) बालकांची खेळांची केंद्रे स्पष्ट करा.
- ii) बालकांच्या शारीरिक व कारक विकासावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- iii) नवजात अवस्था सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P83

[3616]-403

S.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE (Semester - IV)

Paper-14 : Basic Nutritional Biochemistry

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Draw the diagrams wherever necessary.*

Q1) Attempt any ten questions out of the following in 1 to 2 sentences: **[20]**

- i) What is acid value?
- ii) What is saturated fatty acids?
- iii) What is the acidic amino acid?
- iv) Write the introduction of biochemistry.
- v) Types of fatty acids.
- vi) Define fatty liver.
- vii) Essential and non-essential fatty acids.
- viii) What is iodine value?
- ix) Sources of vit D.
- x) Classification of water soluble vitamins.
- xi) Meaning of enzymes.
- xii) Basal metabolism rate.
- xiii) Define basic amino acid.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following questions in 5-6 sentences each: [20]

- i) Explain glycaemic index.
- ii) Explain the transmethylation.
- iii) Functions of Bomb-calorimeter.
- iv) Meaning of Ketosis.
- v) Nomenclature of enzymes.
- vi) Write the types of co-enzymes.
- vii) Physiological and biochemical role of vit C.

Q3) Answer any three of the following questions in 25-30 sentences each: [30]

- i) Write down the scope and interrelationship between biochemistry and nutrition.
- ii) Explain bomb calorimeter.
- iii) Mechanism of enzyme action.
- iv) Explain the β oxidation of fatty acids.
- v) Effect of carbohydrate on blood glucose.

Q4) Answer any two of the following questions in 50-60 sentences each: [30]

- i) Body heat regulation, mechanism and loss of heat in the body.
- ii) Explain the basal metabolic rate and determination of energy content, protein, fat and carbohydrate.
- iii) Explain the determination of total Basal metabolic rate.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P83

[3616]-403

S.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE (Semester - IV)

Paper-14 : Basic Nutritional Biochemistry

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[20]

- आम्लमूल्य म्हणजे काय ?
- संपृक्त मेदाम्ले म्हणजे काय ?
- अॅसिडीक अमायनो अॅसिड म्हणजे काय ?
- जीवरसायनशास्त्राची प्रस्तावना लिहा.
- मेदाम्लांचे प्रकार लिहा.
- फॅटी लिव्हर म्हणजे काय ?
- आवश्यक व अनावश्यक तिकांम्ले.
- आयोडीन मूल्य म्हणजे काय ?
- जीवनसत्व ड च्या प्राप्तीची साधने.
- पाण्यात द्राव्य जीवनसत्वांचे वर्गीकरण करा.
- एन्झाइम म्हणजे काय ?
- आधार चयापचय दर म्हणजे काय ?
- बेसीक अमायनो अॅसिडची व्याख्या लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पाच ते सहा वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) ग्लायसेमीक इंडेक्सवर चर्चा करा.
- ii) ट्रांसमिथीलेशन वर चर्चा करा.
- iii) बॉम्ब कॅलरी मीटरचे कार्य लिहा.
- iv) किटोसीस व किटोन बॉडीज म्हणजे काय ?
- v) एन्झाईम्सचे नामकरण या विषयी लिहा.
- vi) को-एन्झाईम्सचे प्रकार लिहा.
- vii) जीवनसत्त्व क ची जैवरासायनिक व शारीरिक कार्यामधील भूमिका.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस वाक्यात लिहा. [30]

- i) जीवसायनशास्त्र व पोषणशास्त्र यातील आंतर संबंध व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ii) बॉम्ब कॅलरीमीटर बदल सविस्तर लिहा.
- iii) एन्झाईमच्या क्रियेचे मेकॅनिझम लिहा.
- iv) फॅटी अॅसीडचे β oxidation लिहा.
- v) रक्तशर्करेवर कर्बोदकांचे होणारे परिणाम लिहा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा. [30]

- i) शारीरिक उष्णता नियमन, उष्णता निर्मिती व खर्च यावर सविस्तर लिहा.
- ii) आधार चयापचय दर आणि प्रथिने, मेद, कर्बोदके यातील उर्जामूल्य काढणे या विषयावर सविस्तर लिहा.
- iii) “एकूण आधार चयापचय दर काढणे”, या विषयावर माहिती लिहा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P87

[3616]-601

T.Y. B.H.Sc.

TRADITIONAL TEXTILES AND COSTUMES OF INDIA

(Paper-18) (Sem. - VI) (Theory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Draw neat diagrams wherever necessary.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten of the following questions in 1 to 2 sentences each: **[20]**

- i) What is 'Brocade'?
- ii) Which type of saree weaving is done in Karnataka?
- iii) What is 'Telia rumal'?
- iv) Which material is use for a 'Kinkhab' fabric?
- v) Explain the types of 'Kashmiri shawls'.
- vi) Explain the types of 'Ikat'.
- vii) What is the female costume in 'Andhra Pradesh'?
- viii) Which is the main center of silk weaving in Assam?
- ix) Which types of motifs used in Brocade?
- x) Which type of work is done on 'Patola Saree'?
- xi) Which saree is woven in 'Tamil Nadu'?
- xii) What is the second name of 'Muslin fabric'?
- xiii) Which material is used by tribal women as an ornament?

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following questions in 5 to 6 sentences each: [20]

- i) Define the 'Pochampally'?
- ii) Explain the 'Kalamkari'.
- iii) Write the note on 'Pashmina shawls'.
- iv) Give the information about 'Sangadi'.
- v) Explain the 'Tie and Dye' method.
- vi) What is 'Gabha'?
- vii) Explain the costume of 'Teenage girl'.

Q3) Attempt any three of the following questions in 25 to 30 sentences each:[30]

- i) Explain Balluchar buttedar saree.
- ii) Explain the Indian costume.
- iii) Describe in short 'Banarasi saree'.
- iv) Explain about the 'Karvat Kathi' in detail.
- v) Explain in short the concept of 'Mulmul'.

Q4) Attempt any two of the following questions in 50 to 60 sentences each:[30]

- i) Explain the Tribal costumes of India. Give the examples.
- ii) Describe the method of 'Tie and Dye' in Gujrat and Rajasthan.
- iii) Explain the woven textiles in India.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P87

[3616]-601

T.Y. B.H.Sc.

TRADITIONAL TEXTILES AND COSTUMES OF INDIA

(Paper-18) (Sem. - VI) (Theory)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[20]

- ब्रोकेड म्हणजे काय ते थोडक्यात सांगा.
- कर्नाटकात कोणत्या प्रकारची साडी विणली जाते ?
- 'तैली रूमाल' स्पष्ट करा.
- किनखवॉब कापडासाठी कोणते मटेरियल वापरले जाते ?
- कश्मिरी शॉलचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 'इक्कत' स्पष्ट करा.
- आंध्रप्रदेशातील स्त्रियांचे वस्त्र कोणते ते विशद करा.
- आसाम मधील रेशीम विणण्याचे मुख्य केंद्र कोणते ?
- ब्रोकेड मध्ये कोणत्या नमुन्यांचा वापर केला जातो ?
- पटोला साडीवर कोणत्या प्रकारचे कार्य केले जाते ?
- तामिळनाडूत कोणत्या प्रकारची साडी विणली जाते ?
- मसलीन कापडाचे दुसरे नाव कोणते ?
- आदिवासी स्त्रिया दागिने म्हणून कशाचा जास्त वापर करतात ?

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पाच ते सहा वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) 'पोचमपल्ली' स्पष्ट करा.
- ii) 'कलमकारी' स्पष्ट करा.
- iii) 'पश्मिनी शॉल' थोडक्यात स्पष्ट करा.
- iv) 'संगडी' बदल माहिती विशद करा.
- v) 'बांधणी' ची पद्धती विशद करा.
- vi) 'गाभा' स्पष्ट करा.
- vii) किशोरवयीन मुलीसाठी कोणते वस्त्र आवश्यक ठरतील ते सांगा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस वाक्यात लिहा. [30]

- i) 'बलूचर बुट्टीदार साडी' स्पष्ट करा.
- ii) भारतीय वस्त्र स्पष्ट करा.
- iii) बनारसी साडी बदल माहिती विशद करा.
- iv) 'करवत काठी' स्पष्ट करा.
- v) 'मलमल' थोडक्यात सांगा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा. [30]

- i) भारतातील आदिवासीसाठीचे वस्त्र विशद करून उदाहरणे द्या.
- ii) 'बांधणी' हे गुजरात व राजस्थान मधील तंत्र विशद करा.
- iii) भारतातील विणलेले टेक्सटाईल स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P89

[3616]-602

T.Y. B.H.Sc.

APPAREL MAKING

(Paper-19) (Sem. - VI) (Theory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Draw neat diagram wherever necessary.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten of the following questions in 1 to 2 sentences each: **[20]**

- i) Write the name of material which use in paper pattern making.
- ii) Types of neckline.
- iii) Types of sleeves.
- iv) Types of collars.
- v) List the locations of darts.
- vi) Types of fibre.
- vii) Which symbol's are use in garment details?
- viii) Which washing method is used for silk?
- ix) What is sleeve?
- x) Which material's are use for draping?
- xi) What is neckline?
- xii) List out the measurements which are important while constructing the garment.
- xiii) List out the household garments.

P.T.O.

Q2) Attempt any five of the following questions in 5 to 6 sentences each: **[20]**

- i) Which points should be take in consideration while selecting the garments?
- ii) Write on dress-form.
- iii) Give the details of sleeves.
- iv) Which points should be take in consideration while taking the body measurements?
- v) Write on blanket.
- vi) Care and maintenance of garment.
- vii) Explain the different fibre and there ironing methods.

Q3) Attempt any three of the following questions in 25 to 30 sentences each: **[30]**

- i) Write about the methods of washing according to fabric type.
- ii) Explain in detail about silhouette and its types.
- iii) Give details of Salwar and Punjabi Kurta.
- iv) Explain household fabric and its care and maintenance in detail.
- v) Write on "Clothing for different figure".

Q4) Attempt any two of the following questions in 50 to 60 sentences each: **[30]**

- i) Explain in detail about handling of different types of fabric.
- ii) Give the garment details for frock.
- iii) Give the detail information of necklines and collars.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P89

[3616]-602

T.Y. B.H.Sc.

APPAREL MAKING

(Paper-19) (Sem. - VI) (Theory)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) कागदी नमुना तयार करण्याकरिता वापरण्यात येणाऱ्या साधनांची नावे द्या.
- ii) गळ्याचे प्रकार लिहा.
- iii) बाहीचे प्रकार लिहा.
- iv) कॉलरचे प्रकार लिहा.
- v) डार्टच्या जागा कोणत्या ?
- vi) तंतूचे प्रकार लिहा.
- vii) आकृती तपशीलमध्ये कोणत्या चिन्हांचा वापर होतो ?
- viii) रेशमी तंतूसाठी वस्त्र धुलाईची कोणती पद्धत वापरतात ?
- ix) बाही म्हणजे काय ?
- x) ड्रेपींग करण्यासाठी कोणते साहित्य वापरतात ?
- xi) नेकलाईन म्हणजे काय ?
- xii) वस्त्र शिवताना शरीराची कोणती मापे महत्त्वाची आहेत ?
- xiii) गृहउपयोगी वस्त्राची यादी करा.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पाच ते सहा वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) व्यक्तीकरिता वस्त्राची निवड करताना कोणत्या बाबींचा विचार करावा ?
- ii) ड्रेसफार्मबद्दल माहिती लिहा.
- iii) बाही विषयी सविस्तर माहिती विशद करा.
- iv) मापे घेताना कोणत्या गोष्टी लक्षात घेणे आवश्यक आहे ?
- v) ब्लँकेटबद्दल माहिती लिहा.
- vi) वस्त्राची काळजी आणि निगा.
- vii) वस्त्र तंतूच्या प्रकारानुसार त्याला इस्त्री कशी केली जाते ?

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस वाक्यात लिहा. [30]

- i) विविध प्रकारचे वस्त्र धुण्याच्या पद्धती कोणत्या ?
- ii) सिल्व्हेटची माहिती लिहून त्याचे प्रकार विशद करा.
- iii) सलवार आणि पंजाबी कमीज बद्दल आकृतीसह स्पष्ट करा.
- iv) गृहउपयोगी वस्त्राबद्दल लिहून त्याची काळजी आणि निगा या बद्दल माहिती द्या.
- v) 'अंगकाठीनुसार पोशाख' यावर सविस्तर लिहा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा. [30]

- i) विविध प्रकारचे कपडे हाताळण्याच्या पद्धती सांगा.
- ii) फ्रॉकचे आकृतीसह माहिती विशद करा.
- iii) नेकलाईन व कॉलर या विषयी सविस्तर माहिती द्या.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P90

[3616]-603

T.Y. B.H.Sc.

HOME SCIENCE

**Project Management, Entrepreneurship, Development and
Computer Skills**

(Paper - 20) (Sem. - VI)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten (out of 13) of the following: (1 or 2 sentences each): **[20]**

- i) What is meant by entrepreneurship?
- ii) Write the characteristics of entrepreneurship.
- iii) Write the meaning of project management.
- iv) Which are the working components of computer?
- v) System classification of computer.
- vi) Write on 'Mother board'.
- vii) Write the names of agencies of women entrepreneur development.
- viii) Meaning of project.
- ix) What is project management system?
- x) Write the definition of small enterprise.
- xi) Definition of entrepreneur.
- xii) Which are the input devices?
- xiii) Types of software.

P.T.O.

Q2) Attempt any five (out of 7) of the following: (5 to 6 sentences each): **[20]**

- i) System classification.
- ii) Classification of hardware.
- iii) Identify the project.
- iv) Write the importance of project management.
- v) Discuss on financial analysis.
- vi) Write the scope of entrepreneurship.
- vii) Write the functions of project manager.

Q3) Answer any three questions: (in 25 to 30 sentences or in 200 words each): **[30]**

- i) Write the binary system.
- ii) Write the significance of project report.
- iii) Discuss on entrepreneurship development programme in India.
- iv) Discuss on objective and need of entrepreneurship development programme.
- v) Entrepreneurship management like resource management (man, machine, material and human behavior).

Q4) Answer any two questions: (in 50 to 60 sentences or in 500 words each): **[30]**

- i) Write the project report and contents of project report in detail.
- ii) Explain the output devices.
- iii) Explain the entrepreneurship development programme and development of women entrepreneurship.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P90

[3616]-603

T.Y. B.H.Sc.

HOME SCIENCE

Project Management, Entrepreneurship, Development and
Computer Skills

(Paper - 20) (Sem. - VI)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे द्या. (एक किंवा दोन वाक्यात किंवा प्रत्येकी 20 शब्दात) [20]

- i) उद्योजकता म्हणजे काय ?
- ii) उद्योजकतेची वैशिष्ट्ये लिहा.
- iii) प्रकल्प व्यवस्थापनाचा अर्थ लिहा.
- iv) संगणकाची कार्यकारी अवयव कोणती ?
- v) संगणकाचे तांत्रिक वर्गीकरण करा.
- vi) मदर बोर्ड बदल लिहा.
- vii) महिला उद्योजकता विकासाला साहाय्य करणाऱ्या संस्थांची नावे लिहा.
- viii) प्रकल्पाचा अर्थ लिहा.
- ix) प्रकल्प व्यवस्थापन पद्धती म्हणजे काय ?
- x) लघु उद्योगाची व्याख्या लिहा.
- xi) उद्योजकाची व्याख्या लिहा.
- xii) इनपुट डिव्हायसेस कोणती ते लिहा.
- xiii) सॉफ्टवेअरचे प्रकार लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या. (पाच किंवा सहा वाक्यात किंवा प्रत्येकी 50 शब्दात) [20]

- i) तांत्रिक वर्गीकरण करा.
- ii) हॉर्डवेअरचे वर्गीकरण करा.
- iii) प्रकल्पाची ओळख.
- iv) प्रकल्प व्यवस्थापनेचे महत्त्व लिहा.
- v) वित्तिय विश्लेषणावर लिहा.
- vi) उद्योजकतेची व्याप्ती लिहा.
- vii) प्रकल्प व्यवस्थापकाची कार्ये लिहा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (पंचवीस ते तीस वाक्यात किंवा 200 शब्दात) [30]

- i) बायनरी सिस्टिम बदल लिहा.
- ii) प्रकल्प अहवालाचे महत्त्व लिहा.
- iii) भारतातील उद्योजकता विकास कार्यक्रमाबद्दल लिहा.
- iv) उद्योजकता विकास कार्यक्रमाची उद्दीष्टे व गरज लिहा.
- v) उद्योजकता व्यवस्थापन म्हणजे साधन व्यवस्थापन (मनुष्य, मशीन, साहित्य आणि मानवीय व्यवहार) या बाबत लिहा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (पन्नास ते साठ वाक्यात किंवा 500 शब्दात) [30]

- i) प्रकल्प अहवाल व त्यातील घटक याबाबत सविस्तर लिहा.
- ii) आऊटपुट डिव्हाइसेस या विषयावर सविस्तर चर्चा करा.
- iii) उद्योजकता विकास कार्यक्रम व महिला उद्योजकता विकास याबाबत लिहा.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P84

[3616]-501

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

**Advanced Textile Designing and Textile Testing
(Paper - 15)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Draw diagrams wherever necessary.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten questions (out of 13) of the following (in one or two sentences): **[20]**

- i) Define fiber diameter.
- ii) Crimp of the Yarn.
- iii) Fabric count.
- iv) Types of drafts.
- v) What is Pile.
- vi) Twist of Yarn.
- vii) Basket weave.
- viii) 'Denier' method of yarn count.
- ix) Strength of the yarn.
- x) Plain weave.
- xi) Moisture regain of fabric.
- xii) Warp beam.
- xiii) Headles.

P.T.O.

Q2) Attempt any five questions (out of 7) of the following (in five or six sentences): **[20]**

- i) Differentiate Satin and Sateen.
- ii) Characteristics of yarns.
- iii) Types of twists of yarn.
- iv) Use of Honeycomb weave.
- v) Effect of yarn crimp on yarn.
- vi) Define textile testing and write the importance of testing.
- vii) What are the methods of fabric testing?

Q3) Attempt any three questions (out of 5) of the following (in 25 to 30 sentences): **[30]**

- i) Describe the parts of loom with their functions.
- ii) Write in detail the draft and peg plan. Draw figure.
- iii) Write about the tensile strength of the fabric.
- iv) Define colour fastness of the fabric. Give the methods of determining colour fastness to washing and rubbing.
- v) Write on the stiffness of the fabric.

Q4) Attempt any two questions (out of 3) of the following (in 50 to 60 sentences): **[30]**

- i) Focus on computer aided textile designs with suitable examples.
- ii) Inuntiate the fabric testing methods. How will you cut samples for fabric testing?
- iii) Explain the modernisation in looms.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P84

[3616]-501

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Advanced Textile Designing and Textile Testing

(Paper - 15)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. (एक किंवा दोन वाक्यात): [20]

- i) तंतुची जाडीची (व्यास) व्याख्या द्या.
- ii) धाग्यावरील वळ्या (Crimp).
- iii) कापडाचा क्रमांक.
- iv) नमुन्याचे प्रकार.
- v) पाइल म्हणजे काय ?
- vi) धाग्याचा पिळ.
- vii) बास्केट विण.
- viii) धागा क्रमांकाची डेनिअर पद्धती.
- ix) धाग्याची मजबुती (Strength).
- x) साधी विण.
- xi) कापडाची आर्द्रता शोष प्रक्रिया.
- xii) ताणा गुंडाळण्याचा दांडा (Roller) Warp beam.
- xiii) हेडल्स (Headles).

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. (पाच किंवा सहा वाक्यात): [20]

- i) सॅटिन आणि सॅटीन मधला फरक लिहा.
- ii) धाग्याची वैशिष्ट्ये.
- iii) धाग्यावरील पिळाचे प्रकार.
- iv) हनीकॉब विणीचे उपयोग.
- v) धाग्यातील वळ्यांचे धाग्यावर होणारे परिणाम.
- vi) तंतु परीक्षणाची व्याख्या देऊन तंतु परीक्षणाचे महत्त्व लिहा.
- vii) कपड्याच्या परीक्षण पद्धती कोणत्या आहेत ?

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. (पंचेविस ते तीस वाक्यात): [30]

- i) हातमागाच्या भागांचे त्यांच्या कार्यासह वर्णन करा.
- ii) ड्रॉफ्ट आणि पेग प्लान वर आकृतीसह सविस्तर लिहा.
- iii) कापडाच्या तन्यता मजबुती (Tensile Strength) विषयी लिहा.
- iv) 'कपड्याच्या रंगाचा पक्केपणा' व्याख्या द्या. कापड धुण्याने व घर्षणाने रंगातील पक्केपणा निर्धारित करण्याच्या पद्धतीचे वर्णन करा.
- v) कापडाच्या कडकपणा वर लिहा.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (पन्नास ते साठ वाक्यात): [30]

- i) संगणकीय टेक्सटाइल 'डिझाईनिंग' वर सोदाहरण प्रकाश टाका.
- ii) कापड परीक्षण पद्धती विशद करा. कापड परीक्षणाकरीता तुम्ही नमुने कसे घ्याल ?
- iii) 'हातमागातील आधुनिकीकरण' स्पष्ट करा.

□□□□

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P85

[3616]-502

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Dyeing and Printing

(Paper - 16)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt **any ten** (out of 13) of the following (one or two sentences each): **[20]**

- i) Types of natural dyes.
- ii) Types of man made dyes.
- iii) Direct dyes.
- iv) Block printing.
- v) Screen printing.
- vi) Stencil printing.
- vii) Methods used for yarn dyeing.
- viii) Mordant dyes.
- ix) Discharge dyeing.
- x) Batik.
- xi) Photo printing.
- xii) Flock printing.
- xiii) Spray printing.

P.T.O.

Q2) Attempt **any five** (out of 7) of the following (five or six sentences each): **[20]**

- i) Difference between dyes and pigments.
- ii) Explain methods of fabric dyeing.
- iii) Explain flat bed and rotary printing.
- iv) Explain types of resist dyeing.
- v) Explain Jet dyeing.
- vi) Explain hand screen and machine screen printing.
- vii) Explain heat transfer and photo printing.

Q3) Attempt **any three** (out of 5) of the following (25 to 30 sentences each): **[30]**

- i) Explain methods of hand printing.
- ii) Explain Madhubani and Varali types of folk painting.
- iii) Explain use of Corel Draw in textile designing.
- iv) Explain various types of dyes.
- v) Explain resist and discharge styles of dyeing.

Q4) Attempt **any two** (out of 3) of the following (50 to 60 sentences each): **[30]**

- i) Explain fundamentals of printing and applicability of various dyes for printing.
- ii) Explain about computer colour mixing.
- iii) Explain various methods of machine printing.

P85

[3616]-502

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Dyeing and Printing

(Paper - 16)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. (एक किंवा दोन वाक्यात): [20]

- i) नैसर्गिक रंगाचे प्रकार.
- ii) मानवनिर्मित रंगाचे प्रकार.
- iii) प्रत्यक्ष रंग.
- iv) ठसा छपाई.
- v) पडदा छपाई.
- vi) स्टेन्सिल छपाई.
- vii) धागे रंगविण्यासाठी उपयोगात येणाऱ्या पद्धती.
- viii) मॉरंट रंग.
- ix) डिसचार्ज रंगाई.
- x) बटीक.
- xi) फोटो छपाई.
- xii) फ्लॉक छपाई.
- xiii) स्प्रे छपाई.

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. (पाच किंवा सहा ओळीत): [20]

- i) रंग आणि रंगकणांतील फरक स्पष्ट करा.
- ii) वस्त्र रंगाईच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- iii) फ्लॅट बेड आणि रोटरी छपाई स्पष्ट करा.
- iv) प्रतिरोधीत छपाईचे प्रकार स्पष्ट करा.
- v) जेट रंगाई स्पष्ट करा.
- vi) हाताने केली जाणारी पडदा छपाई व मशिनद्वारे पडदा छपाई स्पष्ट करा.
- vii) हिट ट्रान्सफर व फोटो छपाई स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. (पंचेविस ते तीस वाक्यात): [30]

- i) हात छपाईच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- ii) मधुबनी व वारली या आदिवासी चित्रशैलीबद्दल लिहा.
- iii) टेक्सटाईल डिझायनिंग मध्ये कोरेल ड्रॉचा उपयोग स्पष्ट करा.
- iv) रंगाचे विविध प्रकारांबद्दल लिहा.
- v) प्रतिरोधीत छपाई व डिसचार्ज छपाई बद्दल लिहा.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (पन्नास ते साठ वाक्यात): [30]

- i) छपाईची तत्वे स्पष्ट करा आणि विविध रंगाचा छपाई प्रक्रियेतील उपयोगितेबद्दल लिहा.
- ii) संगणकाद्वारे रंग मिसळणे याबद्दल स्पष्ट करा.
- iii) मशिन छपाईच्या विविध छपाई पद्धतींबद्दल लिहा.

□□□□

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Pages : 2

P86

[3616]-503

T.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE

Fashion Designing

(Paper - 17) (Sem. - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Draw diagrams wherever necessary.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt **any ten** (out of 13) of the following (one or two sentences each): **[20]**

- i) What is Fashion?
- ii) Classify Fashion.
- iii) How technology will affect fashion?
- iv) Describe fashion forecasting.
- v) Advertising Medias.
- vi) Write the various departments involved in Fashion Marketing.
- vii) Define sales promotion.
- viii) What is research analysis?
- ix) Primary sources of research.
- x) Enumerate first clothing type in history.
- xi) Tools used in market research.
- xii) Role of Corel draw in illustration.
- xiii) Name the tools used in research analysis.

P.T.O.

Q2) Attempt **any five** (out of 7) of the following (five or six sentences each): **[20]**

- i) Fashion Introduction.
- ii) Introduce fashion marketing in brief.
- iii) Role of consumer in fashion.
- iv) Write about the fashion cycle.
- v) Role of designer in fashion.
- vi) Explain consumer research.
- vii) Write about changes in fashions.

Q3) Attempt **any three** (out of 5) of the following (25 to 30 sentences each): **[30]**

- i) Define and classify fashion. Describe mass and classic fashion in detail.
- ii) Write about factors affecting fashion.
- iii) Overview of fashion history.
- iv) Write and explain fashion forecasting with suitable example.
- v) Write about market and consumer research in terms of fashion.

Q4) Attempt **any two** (out of 3) of the following (50 to 60 sentences each): **[30]**

- i) Discuss about Indian fashion history.
- ii) Write an changes and development of fashion.
- iii) Importance of expert marketing in fashion.

P86

[3616]-503

T.Y. B.Sc.

HOME SCIENCE

Fashion Designing

(Paper - 17) (Sem. - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. (एक किंवा दोन वाक्यात): [20]

- i) फॅशन म्हणजे काय ?
- ii) फॅशनचे वर्गीकरण करा.
- iii) तंत्रज्ञानाचा फॅशनवर कसा परिणाम होतो ?
- iv) फॅशन फोरकास्टिंग विशद करा.
- v) जाहिरातीचे प्रसार माध्यमे.
- vi) फॅशन व्यवसायांतर्गत विविध विभागांबद्दल लिहा.
- vii) विक्री वाढीची व्याख्या लिहा.
- viii) संशोधनाचे विश्लेषण म्हणजे काय ?
- ix) संशोधनामध्ये माहितीचे प्राथमिक स्रोत.
- x) सुरुवातीला वापरल्या जाणाऱ्या कपड्यांचे ऐतिहासिक वर्णन.
- xi) व्यवसाय संशोधनात वापरली जाणारी साधने.
- xii) फॅशन इलस्ट्रेशनमध्ये कोरल ड्रॉ ची भूमिका.
- xiii) संशोधन विश्लेषणात वापरल्या जाणाऱ्या साधनांची नावे लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. (पाच किंवा सहा वाक्यात): [20]

- i) फॅशनची ओळख.
- ii) ओळख फॅशन व्यवसायाची — थोडक्यात लिहा.
- iii) फॅशनमध्ये ग्राहकाची भूमिका.
- iv) फॅशन सायकलबद्दल लिहा.
- v) डिझायनरची फॅशनमध्ये असलेली भूमिका.
- vi) स्पष्ट करा — ग्राहक संशोधन.
- vii) फॅशनमध्ये होणारे बदल लिहा.

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. (पंचेविस ते तीस वाक्यात): [30]

- i) फॅशनची व्याख्या आणि वर्गीकरण लिहा. मास आणि क्लासिक फॅशनचे सविस्तर वर्णन करा.
- ii) फॅशनवर परिणाम करणाऱ्या घटकांवर लिहा.
- iii) फॅशन इतिहासावर काक दृष्टिक्षेप.
- iv) फॅशन फोरकास्टवर लिहून आकृतीसह स्पष्ट करा.
- v) लिहा — फॅशन व्यवसाय व ग्राहक संशोधन.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (पन्नास ते साठ वाक्यात): [30]

- i) चर्चा करा — भारतीय फॅशनचा इतिहास.
- ii) फॅशनमधील बदल व विकासावर लिहा.
- iii) निर्यात व्यवसायाचे फॅशनमध्ये असलेले महत्त्व.

□□□□